

RYBNÍK 2014

Odkrývanie domov zo staršej doby bronzovej

Spracovávanie materiálu na výskumnej základni u M. Bačika

Paroh so stopami opracovania

Hlinená hrkálka

Miesto výskumu: **Rybník, okres Levice**
Poloha: **Nad Hronom**

Realizácia výskumu:
Prof. PhDr. Jozef Bátora, DrSc.
Mgr. Peter Tóth, PhD.

Rok výskumu: **2014**
Druh výskumu: **výskum pre vedecké a dokumentačné účely**

Druh náleziska:
opevnené sídlisko

Datovanie: **staršia doba bronzová**

Výsledky výskumu.

Významné výsledky priniesol výskum d'alších obydľí pozdĺž severného opevnenia sídliska. Okrem bohatého keramického inventára, nástrojov z kostí a parohu, k unikátnym nálezom patria zvieracie plastiky (jedna s naznačením upevnenia jarma), hlinené hrkálky, hlinené kolieska z vozíkov a predovšetkým kostená ihlica východoeurópskeho pôvodu, nájdené v priestore obydľí. Zvieracie plastiky boli zámerne poškodené (oblámané končatiny, rohy a pod.) a možno ich spájať s kultovými obradmi, pri ktorých namiesto živých zvierat boli symbolicky obetované ich hlinené napodobeniny. Kultové obrady boli realizované pri rôznych príležitostiach, napr. pred zdarným lovom, ako aj kvôli úspešnému rozmnoženiu stád domácich zvierat (hovädzí dobytok, ovca/koza, ošípaná). Ukazuje sa, že všetky plastiky zhotovoval jeden človek, zrejme miestny šaman. O tom, že človek staršej doby bronzovej bol úspešný lovec, svedčia mohutné zvyšky parohoviny, poukazujúce na kapitálne kusy vysokej zveri. Medzi ulovenými zvieratami je aj vlk a medveď. Prevažne poľnohospodársky charakter sídliska dokladajú aj početné nálezy kamenných podložiek, zhotovené z miestnych andezitov. Výskumom sa podarilo doložiť, že terajší kameňolom na Kusej hore bol využívaný už obyvateľmi skúmaného sídliska. Značnú časť odkrytého archeologického materiálu predstavuje štiepaná kamenná industria, ktorá prevažne nie je miestneho pôvodu. Vďaka nej sú doložené kontakty obyvateľov sídliska s bližšími (Žiarska kotlina, Biele Karpaty) i vzdialenejšími oblasťami (Zemplínsko-tokajské pohorie a oblasť Poľska). Keramika patrila najmä maďarovskej a priľahlej časti Maďarska. Doterajší výskum potvrdil, že opevnené sídlisko v Rybníku predstavuje významné strategické kultúrno-obchodné centrum v oblasti Slovenskej brány. Jeho umiestnenie v tomto priestore nie je náhodné, pretože jeho strategická poloha ho predurčovala ku kontrole komún, ktoré smerovali na stredné Slovensko za ložiskami farebných kovov.